Baletul „Orfeu”

(Loredana Baltazar, 11 iunie 2007)

Rod al fructuoasei colaborări inter-artistice dintre regizorul și coregraful Attilas-Akilas Silvester – inițiatorul temerarei întreprinderi spectaculare din parcursul celei de-a 33-a ediție a Festivalului Internațional al Muzicii și Dansului -, textierul și video-realizatorul Spiros Kassianis și creatoarea costumelor Daniela Christopoulou, baletul „Orfeu” s-a întrupat, în cadrul teatrului constănțean, ca cel mai amplu proiect din ultima vreme. După doar o lună (!) de la debutul pregătirilor și două săptămâni de lucru efectiv cu artiștii, pretextul ideatic s-a metamorfozat într-o montare coregrafică de excepție, fundalul sonor utilizat reprezentând un colaj de secvențe muzicale provenind din creația mai multor autori: în prim plan, suita de momente din opera „Orestia, Templul lui Apollon la Delphi” de Serghei Taneev, cuplate cu fragmente din lucrările lui Serghei Rahmaninov (poemul simfonic „Insula morților”) și ale unor compozitori contemporani din Cipru și Grecia – Andreas Haralambous (opera „Dragostea Afroditei”), Dimitris Mitropoulos („Înmormântare”) și Spiros Kassianis („Dansuri eroice”). Tema lui Orfeu – o structură leitmotivică, ce surprinde trăsăturile semnificative ale personajului principal – aparține talentatului compozitor gălățean Eugen Dan Drăgoi (cel care, de altfel, a remixat colajul de muzică greacă pe baza căruia Attilas-Akilas Silvester a realizat cu doi ani în urmă, la Teatrul „Nae Leonard” din Galați, spectacolul original „O Elinas Alexis Zorbas”).

Baletul în 2 acte „Orfeu” completează în mod fericit seria de montări scenice a coregrafului-regizor grec (care mai cuprinde – pe teritoriu românesc – „Cântul fratelui mort”, muzica Mikis Theodorakis, și „La fille mal gardee”). Inedită apare, în contextul acestui ultim spectacol al lui Attilas-Akilas Silvester, corespondența artistică dintre imaginea proiectată (autor: Spiros Kassianis), mișcarea coregrafică, pantomima și sunetul muzical, întregul edificiu fiiind orientat într-un sens dramatic ascendent. Aparent simplă din perspectiva direcționării personajelor pe linia mitologică binecunoscută, povestea lui Orfeu – în viziunea regizorului grec – ia forma unei meditații profunde asupra conotațiilor Artei, „dincolo” de Timpul și Spațiul delimitat istoric.

Gestul creator al lui Attilas-Akilas Silvester se servește de suita video-imagistică (ce ancorează acțiunea în realitate prin proiecția referentelor naturale – imagini ale elementelor primordiale: Apa, Pământul, Aerul-Cer, Focul, elemente invocate de Orfeu în cântul său care „coperteazǎ” întregul demers conceptual), potențând aspectul tensional pe tente dominante: epică / dramatică. Nu lipsită de interes apare, în contextul general, prezența Povestitorului (Dinos Skaliotis), sprijinind fluența acțiunii și, totodată, accentuând lirismul cadrelor vizuale.

Libretul situează în prim plan personajul-cheie, urmărindu-l îndeaproape în cadrul mitologic originar; Cristian Tarcea conferă relief interpretării solistice într-o postură extrem de solicitantă, dar, așa cum era și firesc, cele mai expresive momente au fost cele de cuplu. Perechea sa, Aliss Tarcea, de o sensibilitate emoționantă, construiește – fără efort aparent – o Euridice nepământeană, în adevăratul sens al cuvântului, gradându-și evoluția trăirilor cu multă naturalețe, în timp ce traiectoria paralelă a cuplului dintre semizeul Aristaeus și nimfa Avtonoi (Horațiu și Monica Cherecheş) a „încărcat” dramatic atmosfera. Excelent valorificate au fost intervențiile unor personaje episodice, precum Șarpele (Irina Ganea), Cerver (Mircea Crăciun) și chiar luntrașul Charon (Ovidiu Lintzmaier părând întruchiparea ideală a imaginii sumbre a înfricoșătorului

personaj), iar rolurile Persefona-Hades (creionate de Simona Costea și, respectiv, Călin Hanțiu) au fost jucate cu o forță de sugestie impresionantă.

Excepționale mi s-au părut scenele din Infern la realizarea cărora a contribuit întregul ansamblu de balet, pe fundalul – permanent evolutiv – al proiecției flăcărilor, o „lume” populată de viziuni înfricoșătoare a căror frescă (inventiv pusă în lumină – sau, mai corect spus, în întuneric – prin intermediul costumelor originale ale Danielei Christopoulou) s-a conturat pregnant, demonstrând o abilitate de invidiat în mânuirea detaliilor și în sincronizarea lor la nivel panoramic. În timp ce Lira – instrumentul magic, deschizător de porți, al cântărețului sfâșiat de menade – rămâne veșnicul simbol al cântului, ideea sacrificiului suprem din și pentru dragoste dăinuie peste timp.

„Prin Orfeu – remarcă Attilas-Akilas Silvester – Elada a lăsat moștenire întregii umanități muzica și, extenso sensu, toate artele, cultura”. Iar noi, beneficiarii direcți ai acestei moșteniri, n-am încetat să credem, de mii de ani, în menirea ei cathartică.